

Byla C-419/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. rugsėjo 8 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Finanzgericht Hamburg (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 1 d.

Ieškovė:

F. Reyher Nchfg. GmbH & Co. KG

Atsakovė:

Hauptzollamt Hamburg

<...>

Finanzgericht Hamburg (Hamburgo finansų teismas)

Nutartis

Byloje

F. REYHER Nchfg. GmbH & Co. KG

<...>

<...> Hamburgas

- ieškovė -

<...>

prieš

Hauptzollamt Hamburg (Hamburgo centrinė muitinė)

<...> Hamburgas

- atsakovę -

dėl palūkanų

Finanzgericht Hamburg für die Länder Freie und Hansestadt Hamburg, Niedersachsen und Schleswig-Holstein (Hamburgo finansų teismas laisvojo Hanzos miesto Hamburgo, Žemutinės Saksonijos ir Šlėzvingo-Holšteino federalinėms žemėms) bendrasis senatas, 4-oji kolegija, 2020 m. rugsėjo 1 d. <...>

<...> (orig. p. 2)

nutaria:

I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priims prejudicinį sprendimą.

II. Pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą dėl Sąjungos institucijų aktų išaiškinimo:

Ar Sąjungos teisės pažeidimas kaip sąlyga, kuriai esant, kaip yra nurodęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, pagal Sąjungos teisę galima teikti reikalavimą sumokėti palūkanas, padaromas ir tuomet, kai valstybės narės institucija, taikydama Sąjungos teisę, nustato mokestį, tačiau valstybės narės teismas vėliau konstatuoja, kad neįvykdytos faktinės sąlygos mokesčiui rinkti?

<...> (orig. p. 3)

Faktinės aplinkybės:

- 1 Šalys nesutaria dėl palūkanų už neteisėtai nustatytus ir pagal įsiteisėjusį *Finanzgericht Hamburg* sprendimą grąžintus antidempingo muitus.
- 2 2010 m. ir 2011 m. ieškovė importavo tvirtinimo detales iš Indonezijoje įsisteigusios įmonės, kuri buvo didelės Kinijos tvirtinimo detalių gamybos įmonės patronuojamoji bendrovė. Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 91/2009¹ tam tikroms importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms buvo taikomas antidempingo muitas. Kadangi atsakovė *Hauptzollamt* (centrinė muitinė), remdamasi Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliktais tyrimais, nusprendė, kad ieškovės importuotos tvirtinimo detalės buvo Kinijos Liaudies Respublikos kilmės, ji keliais 2013 m. sprendimais papildomai nustatė ieškovei antidempingo muitus, kuriuos pastaroji galiausiai sumokėjo.

¹ 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo muitas (OL L 29, 2009, p. 1).

- 3 2019 m. balandžio 3 d. sprendimu <...> *Finanzgericht Hamburg* tenkino ieškovės ieškinį ir panaikino jai nustatytus antidempingo muitus motyvuodamas tuo, kad įrodinėjimo pareigą turinti atsakovė centrinė muitinė neįrodė, kad importuotos tvirtinimo detalės yra Kinijos Liaudies Respublikos kilmės; 2019 m. balandžio 3 d. sprendimas yra įsiteisėjęs.
- 4 2019 m. gegužės mėn. atsakovė *Hauptzollamt* grąžino ieškovei jos sumokėtus antidempingo muitus; vis dėlto ji atmetė ieškovės reikalavimą sumokėti palūkanas už ieškovės sumokėtus antidempingo muitus už laikotarpį nuo muitų sumokėjimo iki jų grąžinimo.
- 5 Nepavykus rasti sprendimo per protesto procedūrą, 2020 m. vasario 10 d. ieškovė pareiškė ieškinį. Jos nuomone, ji turi teisę reikalauti palūkanų (**orig. p. 4**) pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją (2017 m. sausio 18 d. Sprendimas *Wortmann*, C-365/15). Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei importo muitai, prie kurių priskiriami ir antidempingo muitai, buvo surinkti pažeidžiant Sąjungos teisę, subjektas, kuris sumokėjo atitinkamus muitus, turi teisę ne tik į surinktų sumų grąžinimą, bet ir į atitinkamas palūkanas nuo tų sumų sumokėjimo dienos. Ši Sąjungos teisėje įtvirtinta teisė reikalauti palūkanų egzistuoja ne tik tais atvejais, kuriais Europos Sąjungos Teisingumo Teismas antidempingo reglamentą, kuriuo grindžiamas papildomas muitų rinkimas, paskelbė negaliojančiu. Importo muitai renkami pažeidžiant Sąjungos teisę (todėl atsiranda prievolė mokėti palūkanas už tas sumas) ir tuomet, kai muitų nustatymo neteisėtumas, kaip šiuo atveju, išplaukia iš konkretaus teismo nagrinėjimo. Prievolei mokėti palūkanas atsirasti svarbiausia yra tai, kad iš subjekto buvo neteisėtai surinkti muitai.
- 6 Atsakovė *Hauptzollamt* nesutinka su ieškiniu ir pirmiausia remiasi argumentu, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją prievolė sumokėti palūkanas atsiranda tik tuomet, kai muitus reikia grąžinti remiantis antidempingo reglamentu, kurį Teisingumo Teismas yra pripažinęs negaliojančiu arba panaikinęs. Šiuo atveju to nėra. Atsižvelgiant į aiškią Europos Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalies nuostatą, negalima remtis nacionalinės teisės aktais, reglamentuojančiais palūkanų (pavyzdžiui, procesinių palūkanų pagal *Abgabenordnung* (Mokesčių kodeksas) 236 straipsnį) mokėjimą. (**orig. p. 5**)

Sprendimo motyvai

- 7 <...>
- 8 Kolegija sustabdo bylos nagrinėjimą <...> ir pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 267 straipsnio antrą pastraipą pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui rezoliucinėje dalyje nurodytą prejudicinį klausimą, nes atliekant šios bylos teisinį vertinimą kyla abejonių.

I. Teisinis pagrindas

9 Bylai išspręsti svarbios šios nuostatos:

1. Nacionalinė teisė

10 2002 m. spalio 1 d. paskelbtos redakcijos *Abgabenordnung* (AO) (*Bundesgesetzblatt* I, p. 3866):

1 straipsnis. Taikymo sritis

1. Šis įstatymas taikomas visiems mokesčiams, įskaitant gražinamus mokesčius, kuriuos reglamentuoja federalinės teisės aktai arba Europos Sąjungos teisė, jeigu juos administruoja federalinės finansų institucijos arba federalinės žemės finansų institucijos. Jis taikomas tik atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisę.

<...>

3. Papildomiems mokestiniais mokėjimams *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo nuostatos atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisę <...>

3 straipsnis. Mokesčiai, papildomi mokestiniai mokėjimai

1. Mokesčiai – tai piniginiai mokėjimai, kurie nelaikomi atlyginimu už konkrečią paslaugą ir kuriuos institucija, kuri yra viešosios teisės subjektas, siekdama gauti pajamas, nurodo rinkti iš visų, kurie atitinka sąlygas, įstatymu numatytas dėl mokėjimo prievolės; pajamų gavimas gali būti antraeilis tikslas.

<...>

3. Importo ir eksporto muitai pagal Sąjungos muitinės kodekso 5 straipsnio 20 ir 21 punktus yra mokesčiai, kaip jie suprantami pagal šį įstatymą <...> (**orig. p. 6**)

4. Papildomi mokestiniai mokėjimai yra <...> palūkanos (233–237 straipsniai), <...> palūkanos už importo ir eksporto muitus pagal Sąjungos muitinės kodekso 5 straipsnio 20 ir 21 punktus <...>

37 straipsnis. Reikalavimai, kylantys iš mokestinių santykių

1. Reikalavimai, kylantys iš mokestinių santykių, yra prievolė sumokėti mokesį, teisė susigrąžinti sumokėtą mokesį, teisė į žalos atlyginimą, teisė į papildomus mokestinius mokėjimus, teisė į mokesčių gražinimą pagal 2 dalį ir teisė į gražinamąsias išmokas pagal atskirus mokesčius reglamentuojančius įstatymus.

2. Jei mokestis, mokesčių gražinimas, žalos atlyginimo suma arba papildomas mokestinis mokėjimas buvo sumokėti arba gražinti be teisinio pagrindo, asmuo,

kurio lėšomis buvo atliktas mokėjimas, turi teisę reikalauti, kad mokėjimo gavėjas grąžintų sumokėtą arba atgal sumokėtą sumą <...>

233 straipsnis. Principas

Reikalavimams, kylantiems iš mokesčių santykių (37 straipsnis), palūkanos priskaičiuojamos tik jei tai nustatyta pagal įstatymą <...>

236 straipsnis. Procesinės palūkanos už grąžinamas sumas

1. Jei įsiteisėjusiu teismo sprendimu arba remiantis tokiu sprendimu sumažinamas nustatytas mokestis arba nurodoma mokestį grąžinti, grąžintinai arba atlygintinai sumai, atsižvelgiant į 3 dalį, priskaičiuojamos palūkanos nuo *lis pendens* dienos iki išmokėjimo dienos <...>

2. Sąjungos teisės nuostatos

- 11 a) **Muitinės kodeksas:** 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; su vėlesniais pakeitimais):

241 straipsnis

Kompetentinga institucija, grąžindama importo arba eksporto muitų sumas, taip pat kredito palūkanas arba delspinigius, paimtus mokant tokius muitus, pati nemoka jokių palūkanų arba delspinigių. Tačiau palūkanos arba delspinigiai mokami, jeigu:

- sprendimas patenkinti prašymą grąžinti muitus neįgyvendinamas per tris mėnesius nuo to sprendimo priėmimo dienos,
- tai numato nacionalinės nuostatos.

<...>

- 12 b) **Sąjungos muitinės kodeksas:** 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013, p. 1; su vėlesniais pakeitimais): (**orig. p. 7**)

116 straipsnis

1. Laikantis šiame skirsnyje nustatytų sąlygų, importo arba eksporto maito sumos grąžinamos arba atsisakomos išieškoti dėl bet kurios iš šių priežasčių:

<...>

- a) esant importo ar eksporto maito sumų permokoms;

<...>

6. Gražindama muitą muitinė nemoka jokių palūkanų.

<...>

II. Prejudicinio klausimo svarba priimant sprendimą

- 13 Bylą nagrinėjanti kolegija mano, kad Sąjungos teisės požiūriu nekyla abejonių, jog ieškovė, remdamasi nacionaline *Abgabenordnung* 236 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio nuostata, gali reikalauti bent procesinių palūkanų. Remdamasi įsiteisėjusiu 2019 m. balandžio 3 d. bylą nagrinėjančios kolegijos sprendimu <...>, atsakovė *Hauptzollamt* ieškovei 2019 m. gegužės mėn. gražino pastarosios sumokėtą antidempingo muitą; nagrinėjamu atveju *Abgabenordnung* 236 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio sąlygos yra įvykdytos. Bylą nagrinėjančiai kolegijai taip pat nekyla pagrįstų abejonių dėl to, kad *Abgabenordnung* 236 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio nuostatos taikymui neprieštarauja Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalis, pagal kurią (nukrypstant nuo iki tol galiojusios Muitinės kodekso 241 straipsnio pirmosios pastraipos antro sakinio nuostatos) gražindamos muitą atitinkamos muitinės nemoka jokių palūkanų.
- 14 Suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją atitinka tai, kad procesinės normos apskritai taikytinos visiems jų įsigaliojimo metu nagrinėtiems teisiniams ginčams, o materialinės teisės normos paprastai turi būti aiškinamos taip, kad jos iš esmės netaikytinos iki jų įsigaliojimo susidariusioms situacijoms (žr. 2006 m. vasario 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Molenbergnatie*, C-201/04, rezoliucinės dalies 1 punktą). Išimties tvarka kitaip gali būti tik tuomet, kai, pavyzdžiui, iš Sąjungos teisės atitinkamos materialinės teisės normos turinio, tikslo ar struktūros aiškiai matyti, kad jos turi būti taikomos atgaline data (žr. 2009 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Mitsui Co. Deutschland*, C-256/07, 32 punktą). Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalies nuostata yra materialinės teisės norma, kurioje taip pat pateikiamos procesinės taisyklės (pvz., dėl terminų), kurios šioje byloje vis dėlto nėra (**orig. p. 8**) svarbios priimant sprendimą, nes šalys nesutaria tik dėl to, ar ieškovės reikalavimas sumokėti palūkanas yra neleistinas pagal Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalies pirmąją pastraipą. Kadangi nei iš Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio turinio, nei iš Reglamento (ES) Nr. 952/2013 konstatuojamųjų dalių nematyti, kad Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalies pirmajai pastraipai (priešingai, nei numatyta Sąjungos muitinės kodekso 288 straipsnio 2 dalyje, siejamoje su 1 dalimi) priskirtinas galiojimas atgaline data, Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 6 dalies pirmosios pastraipos materialinė teisės norma taikoma tik nuo 2016 m. gegužės 1 d. atsiradusioms skoloms muitinei <...>. Prieš įsigaliojant Sąjungos muitinės kodeksui atsiradusioms skoloms muitinei (kaip šioje byloje), t. y. 2013 m., dar taikomos Muitinės kodekso materialinės teisės normos, vadinasi,

ir Muitinės kodekso 241 straipsnio pirmosios pastraipos antro sakinio antra įtrauka, pagal kurią palūkanos mokamos, jeigu tai numato nacionalinės nuostatos.

- 15 Vis dėlto, Sąjungos teisės požiūriu kyla abejonių, ar ieškovė gali reikalauti sumokėti palūkanas ir už laikotarpį nuo atsakovės *Hauptzollamt* neteisėtai nustatyto antidempingo maito sumokėjimo dienos. Šiam reikalavimui sumokėti palūkanas nacionalinėje teisėje nėra teisinio pagrindo. Ar bus tenkinamas ieškovės pareikštas ieškinys, priklauso labiau nuo to, ar ji savo reikalavimą sumokėti palūkanas gali grįsti Teisingumo Teismo pagal Sąjungos teisę nustatyta teise reikalauti sumokėti palūkanas. Vis dėlto bylą nagrinėjanti kolegija abejoja, ar reikalavimo sumokėti palūkanas, kurį Teisingumo Teismas kildina iš Sąjungos teisėje įtvirtinto veiksmingumo principo, sąlygos įvykdomos ir tokiomis aplinkybėmis (kaip šioje byloje), kai valstybės narės institucija nustatė maitą remdamasi Sąjungos teise, nes buvo įsitikinusi, kad yra įvykdytos Sąjungos teisėje numatytos sąlygos maitui rinkti, tačiau vėliau valstybės narės teismas pripažįsta, kad neįrodyta, jog sąlygos maitui rinkti faktiškai buvo įvykdytos, todėl jis buvo surinktas pažeidžiant Sąjungos teisę. **(orig. p. 9)**

III. Kolegijos teisiniai argumentai

- 16 Teisingumo Teismas naujausiame 2017 m. sausio 18 d. Sprendime (*Wortmann*, C-365/15, rezoliucinė dalis) nusprendė, kad kai maitai buvo surinkti pažeidžiant Sąjungos teisę, valstybės narės turi iš Sąjungos teisės kylančią pareigą sumokėti teisės subjektams, kurie turi teisę į gražinimą, su tuo susijusias palūkanas, kurios skaičiuojamos nuo dienos, kai šie teisės subjektai sumokėjo maitus, kurie buvo gražinti. Šis Teisingumo Teismo sprendimas priimtas po kelių sprendimų, kuriuose Teisingumo Teismas, remdamasis Sąjungos teise, įpareigojo valstybes nares ne tik gražinti pažeidžiant Sąjungos teisę surinktus maitus, bet ir atlyginti konkrečių subjektų nuostolius, patirtus dėl negalėjimo naudotis pinigų sumomis (žr. 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Jülich*, sujungtos bylos C-113/10, C-147/10 ir C-234/10, 65 punktą; 2013 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Irimie*, C-565/11, 28 punktą). Šie Teisingumo Teismo sprendimai pasižymi bendru bruožu, kad Teisingumo Teismas paskelbė negaliojančiu prievolės mokėti maitus teisinį pagrindą pagal nacionalinę ir (arba) Sąjungos teisę arba jį panaikino, nes buvo pažeista Sąjungos teisė; maitai atitinkamai buvo gražinti remiantis teisėkūros klaida.
- 17 Byloje *Zuckerfabrik Jülich* (sujungtos bylos C-113/10, C-147/10 ir C-234/10) Teisingumo Teismas dėl Sąjungos teisės pažeidimo pripažino Reglamentą Nr. 1193/2009², kuris buvo teisinis pagrindas cukraus gamybos mokesčiui rinkti, negaliojančiu ir konstatavo, kad asmenys, turintys teisę atgauti negaliojančiame reglamente nustatytus neteisėtai surinktus cukraus gamybos mokesčius, taip pat turi teisę gauti atitinkamas palūkanas (rezoliucinės dalies 3 punktas). **(orig. p. 10)**

² 2009 m. lapkričio 3 d. Reglamentas (EB) Nr. 1193/2009 (OL L 321, 2009, p. 1).

- 18 Byloje *Irimie* (C-565/11) Teisingumo Teismas po to, kai kita Teisingumo Teismo kolegija konstatavo, kad valstybės narės renkamas aplinkos taršos mokestis pažeidžia SESV 110 straipsnį (2011 m. balandžio 7 d. Sprendimas *Tatu*, C-402/09), nuroydamas Sprendimą *Zuckerfabrik Jülich* patvirtino, kad Sąjungos teisė įpareigoja valstybes nares grąžinti pažeidžiant Sąjungos teisę surinktas mokesčių sumas kartu su palūkanomis (22 punktas), o palūkanos iš esmės turi būti grąžinamos už laikotarpį nuo atitinkamo mokesčio nepagrįsto sumokėjimo dienos iki jo grąžinimo dienos (28 punktas).
- 19 Prieš naujausią Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Wortmann* buvo išnagrinėta byla, kurioje Teisingumo Teismas paskelbė negaliojančiu Reglamentą Nr. 1472/2006, nustatantį galutinį antidempingo muitą tam tikrų Kinijos Liaudies Respublikos kilmės prekių importui (2012 m. vasario 2 d. Sprendimas *Brosmann Footwear*, C-249/10 P). Byloje *Wortmann* Teisingumo Teismas pripažino (kaip jau minėta), kad kai importo muitai buvo surinkti pažeidžiant Sąjungos teisę, valstybės narės turi iš Sąjungos teisės kylančią pareigą sumokėti palūkanas už grąžintus importo muitus nuo jų sumokėjimo dienos (rezoliucinė dalis).
- 20 Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią valstybės narės privalo grąžinti pažeidžiant Sąjungos teisę surinktas mokesčių sumas kartu su palūkanomis, galėtų būti grindžiama argumentu, kad Sąjungos ir (arba) valstybių narių veiksmų padariniai, jei Teisingumo Teismas dėl Sąjungos teisės pažeidimo šiuos veiksmus paskelbtų negaliojančiais arba panaikintų, iš esmės turėtų nebeišlikti (*argumentum e contrario* SESV 264 straipsnio antroji pastraipa). Remiantis šiuo argumentu, asmuo turi teisę į tai, kad būtų sugrąžintas ne tik neteisėtai surinkti mokesčiai, bet ir valstybei narei sumokėtos arba jos surinktos su šiais mokesčiais tiesiogiai susijusios sumos, kurios taip pat apima nuostolius, patirtus dėl negalėjimo naudotis pinigų sumomis (žr. (orig. p. 11) 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Jülich*, sujungtos bylos C-113/10, C-147/10 ir C-234/10, 65 punktą; šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, 205 punktą). Tik taip atkuriama padėtis, kuri būtų buvusi, jei nebūtų buvęs priimtas teisės aktas, kuriuo įgyvendinamas vėliau negaliojančiu pripažintas arba panaikintas Sąjungos reglamentas arba Sąjungos teisei prieštaraujantis valstybės narės mokesčių įstatymas (žr. generalinio advokato M. C. Sanchez-Bordona išvados, C-365/15, 66 punktą).
- 21 Vis dėlto pagrindinė byla labai skiriasi nuo aprašytų aplinkybių. Teisingumo Teismo pabrėžiamas finansinių nuostolių, kuriuos asmuo patyrė dėl negalėjimo naudotis pinigų sumomis, kompensavimo aspektas (žr. 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Jülich*, sujungtos bylos C-113/10, C-147/10 ir C-234/10, 65 punktą; 2013 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Irimie*, C-565/11, 21 punktą) taip pat galėtų būti taikomas aplinkybėms, kuriomis asmuo yra neteisėtai apmokestinamas, nes neįvykdytos Sąjungos teisėje nustatytos sąlygos mokesčiams rinkti. Apmokestinamajam asmeniui neturėtų būti skirtumo, ar mokesčius jis sumokėjo pagal Sąjungos teisei prieštaraujantį reglamentą arba teisės normą, ar pagal (kaip šioje byloje) tiesiog (Sąjungos) teisei prieštaraujantį (nes padaryta klaida) muitinės sprendimą. Abiem atvejais asmuo negali naudotis sumokėta

pinigų suma, kuria būtų galėjęs savo nuožiūra naudotis, jei muitinės būtų nepažeidusios Sąjungos teisės nuostatų. Kolegijos nuomone, vis dėlto turėtų būti daromas skirtumas pagal tai, ar Teisingumo Teismas pripažino mokesčių nustatymo teisinį pagrindą negaliojančiu arba jį panaikino, ar asmuo įgijo teisę reikalauti kompensacijos todėl, kad valstybės narės institucija konkrečiu atveju dėl netinkamo faktinių aplinkybių įvertinimo neteisingai taikė atitinkamus galiojančius Sąjungos teisės aktus. Pastaruoju atveju pakaktų tik pakoreguoti (**orig. p. 12**) konkretų sprendimą, kuris iš esmės pagrįstas atitinkamomis valstybės narės nuostatomis, o kalbant apie reglamentą ar teisės normą, kurią Teisingumo Teismas pripažino negaliojančia arba panaikino, turi būti visiškai atkurtas Sąjungos teisės galiojimas.

- 22 Vis dėlto Teisingumo Teismas byloje *Littlewoods Retail ir kt.* (2012 m. liepos 19 d. Sprendimas C-591/10), kurioje buvo nagrinėjamas atvejis, kai apmokestinamasis asmuo sumokėjo per didelę pridėtinės vertės mokesčio sumą, kurią valstybė narė surinko pažeisdama Sąjungos teisės aktų, susijusių su PVM, reikalavimus, taip pat pripažino, kad valstybės narės privalo grąžinti pažeidžiant Sąjungos teisę surinktus mokesčius kartu su palūkanomis (26 punktas). Pagrindinėje byloje *Littlewoods Retail ir kt.* Sąjungos teisės pažeidimas nebuvo pagrįstas nei nacionalinės teisės nuostata, nei Sąjungos teisės nuostata, kurią Teisingumo Teismas vėliau būtų paskelbęs netaikytina ar panaikinęs. Sąjungos teisės pažeidimas buvo padarytas neteisingai nustatčius per didelę PVM bazę (žr. 2012 m. sausio 12 d. generalinės advokatės V. Trstenjak išvados byloje C-591/10 6 punktą) ir, be to, jį konstatavo ne pats Teisingumo Teismas; pažeidimas buvo pagrįstas tik valstybės narės institucijos ir (arba) valstybės narės teismo išvadomis. Be to, Teisingumo Teismas byloje *Wortmann* pabrėžė, kad „prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi“ patikrinti, ar mokesčiai surinkti pažeidžiant Sąjungos teisę (žr. 2017 m. sausio 18 d. Sprendimo *Wortmann*, C-365/15, 39 punktą). Ir šis argumentas galėtų patvirtinti tai, kad Sąjungos teisės pažeidimas kaip sąlyga, kuriai esant, kaip yra nurodęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, pagal Sąjungos teisę galima teikti reikalavimą sumokėti palūkanas, padaromas ir tuomet, kai valstybės narės institucija nustato mokesčių pažeisdama galiojančias Sąjungos teisės nuostatas, o nacionalinis teismas konstatuoja šį Sąjungos teisės pažeidimą.
- 23 Atsižvelgdama į šias abejones dėl konkrečių Sąjungos teisės normų aiškinimo, kolegija nutarė pateikti Teisingumo Teismui rezoliucinėje dalyje suformuluotą (**orig. p. 13**) klausimą prejudiciniam sprendimui priimti.

<...>